

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Februar 2025

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

**sygehusberedskabet
før og under 1. smitte-
bølge af COVID-19**

Opfølgning i sagen om sygehusberedskabet før og under 1. smittebølge af COVID-19 (beretning nr. 18/2021)

22. januar 2025

RN 401/25

I. Baggrund og konklusion

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om sygehusberedskabet før og under 1. smittebølge af COVID-19, som blev indledt med en beretning i 2022. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om Indenrigs- og Sundhedsministeriets og regionernes initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 2. februar 2023.

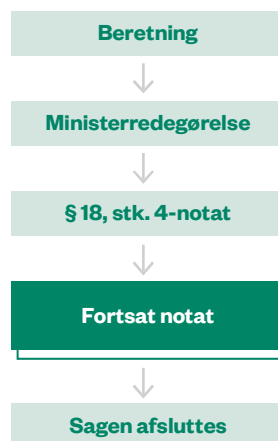
2. Beretningen handlede om sygehusberedskabet før og under 1. smittebølge af COVID-19. Formålet med undersøgelsen var at vurdere, om Sundhedsministeriet og regionerne havde sikret, at sygehusberedskabet var forberedt på en pandemi og kunne håndtere COVID-19 under 1. smittebølge.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det utilfredsstillende, at Sundhedsministeriet og 4 regioner ikke havde sikret, at sygehusberedskabet var forberedt på at håndtere en pandemi, da 1. smittebølge af COVID-19 ramte Danmark. Regionernes sundhedsberedskabsplaner var utilstrækkelige i forhold til Sundhedsstyrelsens vejledninger og afspejlede ikke de nationale risikobilleder, som siden 2013 har fremhævet, at en pandemi var én af de mest sandsynlige og mest alvorlige samfundstrusler.

Statsrevisorerne fandt det meget utilfredsstillende, at ingen af de 5 regioner havde planlagt, hvordan de ville sikre forsyningen af værnemidler i en pandemisituation.

Statsrevisorerne fandt det tilfredsstillende, at regionerne med reviderede planer og en stor indsats fra sundhedspersonalet alligevel fik skabt kapacitet på sygehusene, så alle COVID-19-patienter kunne behandles.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Konklusion

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet i 2023 og 2025 har opdateret sin vejledning og udgivet en strategi for bl.a. regionernes planlægning af sundhedsberedskabet, så de begge inddrager det nationale risikobillede og afspejler en bredere afdækning af smitsomme sygdomme end influenza.

Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionens opfølgning viser, at alle regioner planlægger at implementere Sundhedsstyrelsens nye vejledning og strategi i deres kommende sundhedsberedskabsplaner.

Regionerne har desuden taget initiativ til at sikre lagre og forsyningsikkerhed af værnemidler og opfylder ved starten af 2025 måltallene for 6 ud af 7 værnemidler.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- regionernes arbejde med at sikre, at deres sundhedsberedskabsplaner lever op til Sundhedsstyrelsens opdaterede vejledning og strategi, herunder i forhold til at sikre lagre og forsyningsikkerhed af værnemidler, og at planerne herved afspejler det nationale risikobillede.

II. Status på sagen

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningspunkt	Status
1. Indenrigs- og Sundhedsministeriets arbejde med at opdatere <i>Vejledning om planlægning af sundhedsberedskabet</i> og <i>Beredskab for pandemisk influenza</i> (Pandemiplanen), så både Beredskabsstyrelsens nationale risikobillede og en bredere sundhedsfaglig afdækning af scenarier for smitsomme sygdomme inddrages.	Behandles og afsluttes i dette notat.
2. Regionernes arbejde med at sikre, at deres sundhedsberedskabsplaner lever op til Sundhedsstyrelsens opdaterede vejledninger, herunder i forhold til at sikre lagre og forsyningsikkerhed af værnemidler, og at planerne afspejler Beredskabsstyrelsens nationale risikobillede.	Behandles i dette notat og følges fortsat.

III. Indenrigs- og Sundhedsministeriets og regionernes initiativer

5. Vi gennemgår i det følgende Indenrigs- og Sundhedsministeriets og regionernes initiativer i forhold til opfølgningsskemaerne.

6. Opfølgningen er baseret på dokumentgennemgang og brevveksling med Indenrigs- og Sundhedsministeriet og regionerne.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets opdatering af vejledning og strategi om regionernes håndtering af smitsomme sygdomme

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i maj 2023 opdateret *Vejledning om planlægning af sundhedsberedskabet* og har i januar 2025 udgivet *National strategi for håndtering af epidemier*. Rigsrevisionen finder dette tilfredsstillende og vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

7. Det fremgik af beretningen, at det nationale risikobillede fra 2013 fokuserede på en influenzapandemi som den mest alvorlige trussel for sundhedsvæsenet, mens risikobilledet fra 2017 blev udvidet til også at omfatte andre typer af pandemier, fx en pandemi med en helt ny sygdom. Det udvidede risikobillede blev dog ikke afspejlet i en opdatering af Sundhedsstyrelsens vejledninger til regionerne, der helt frem til, at COVID-19 brød ud, i overvejende grad var målrettet håndtering af en influenzapandemi. Der manglede derfor vejledning i forhold til en pandemi med en ny smitsom sygdom som fx varianter af coronavirus.

8. Vores opfølgning viser, at Sundhedsstyrelsen i maj 2023 har opdateret *Vejledning om planlægning af sundhedsberedskabet*, som erstatter den tidligere version fra 2017. Vejledningen beskriver de forskellige typer af beredskabshændelser, som regionernes sygehusberedskab bør være forberedte på at håndtere, herunder håndteringen af et bredt udsnit af forskellige udbrud af smitsomme sygdomme. Vejledningen indeholder en række konkrete anbefalinger til, hvad der bør indgå i regionernes beredskabsplaner for at være forberedt på håndtering af udbrud af smitsomme sygdomme.

Sundhedsstyrelsen har derudover i januar 2025 udgivet *National strategi for håndtering af epidemier*, som beskriver ansvarsfordelingen mellem de forskellige myndigheders håndtering af alvorlige sygdomsudbrud, herunder epidemier og pandemier med smitsomme sygdomme. Strategien indeholder de overordnede principper for bl.a. regionernes håndtering af smitsomme sygdomme.

Strategien forholder sig til andre typer af hændelser end influenzapandemier og er udbygget med et bredere trusselsbillede for derved bedre at understøtte regionernes beredskabsplanlægning. Strategien inddrager både Beredskabsstyrelsens nationale risikobillede og en bredere sundhedsfaglig afdækning af scenarier for udbrud af smitsomme sygdomme.

Smitsom sygdom

En sygdom eller en tilstand, som er forårsaget af mikroorganismer eller andre smitstoffer, som kan overføres fra, til eller imellem mennesker, som defineret af epidemilovens § 2.

Epidemi

Et udbrud af smitsom sygdom, der breder sig hurtigt i en befolkningsgruppe i et bestemt område.

Pandemi

En epidemi, der på samme tid omfatter mange lande og kontinenter.

Regionernes arbejde med at sikre, at deres sundhedsberedskabsplaner lever op til Sundhedsstyrelsens opdaterede vejledning og strategi

Rigsrevisionens opfølgning viser, at 4 ud af 5 regioner planlægger at integrere Sundhedsstyrelsens nye vejledning og strategi i deres sundhedsberedskabsplaner i 2025. Region Hovedstaden oplyser, at regionen har opdateret sin sundhedsberedskabsplan i 2024, og at regionen også vil implementere den nye vejledning og strategi frem mod den forestående sammenlægning af Region Hovedstaden og Region Sjælland.

Regionernes lagre af værnemidler opfylder i starten af 2025 måltallene for 6 ud af 7 værnemidler.

Rigsrevisionen vil fortsat følge regionernes arbejde med at sikre, at deres sundhedsberedskabsplaner lever op til Sundhedsstyrelsens opdaterede vejledning og strategi, herunder i forhold til at sikre lagre og forsyningssikkerhed af værnemidler, og at planerne herved afspejler det nationale risikobillede.

9. Statsrevisorerne bemærkede, at ingen af de 5 regioner havde planer, der fuldt ud levede op til Sundhedsstyrelsens vejledninger om planlægning af sundhedsberedskabet. Statsrevisorerne fandt det herudover meget utilfredsstillende, at ingen af de 5 regioner havde planlagt, hvordan de ville sikre forsyningen af værnemidler i en pandemisituation.

10. Indenrigs- og sundhedsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at regionerne anerkendte kritikken af regionernes sundhedsberedskabsplaner. Ministeren oplyste, at alle regionerne imødeså Sundhedsstyrelsens kommende opdaterede vejledninger som afsæt for at udarbejde specifikke regionale delplaner for håndtering af en pandemi med smitsom sygdom.

11. Vores opfølgning viser, at alle regioner planlægger at udarbejde eller opdatere beredskabsplaner med udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens opdaterede vejledning og strategi.

Region Sjælland, Region Syddanmark, Region Midtjylland og Region Nordjylland oplyser, at planerne forventes at blive vedtaget i 2025 som en del af deres samlede sundhedsberedskabsplaner. Region Hovedstaden oplyser, at regionen i 2024 har opdateret del 1 i sin sundhedsberedskabsplan på baggrund af erfaringer fra COVID-19 og Sundhedsstyrelsens anbefalinger til planlægning for håndtering af en pandemi. Regionen oplyser, at regionen vil vedtage en ny sundhedsberedskabsplan frem mod etableringen af den nye Region Østdanmark i 2027.

12. Alle regioner har siden seneste opfølgning taget initiativ til at sikre lagre og forsyningssikkerhed af værnemidler. Regionerne oplyser, at Styrelsen for Forsyningssikkerhed og Danske Regioner i marts 2023 indgik en aftale om indkøb og lager for værnemidler med virkning fra den 1. april samme år.

Med aftalen blev ansvaret for det nationale lager af værnemidler flyttet til regionerne, og der blev fastsat nationale måltal for lagerbeholdning på 7 udvalgte værnemidler. Siden aftalens indgåelse har regionerne etableret beredskabslagre i hver region, som tilsammen skal opfylde de fastsatte måltal på landsplan.

Status på regionernes lagerbeholdning af de udvalgte værnemidler er, at regionerne samlet set opfylder de nationale måltal for 6 ud af 7 værnemidler. Beholdningen ligger under måltallet for undersøgelseshandsker (91 %). Regionerne oplyser, at de afventer nye leverancer, da tidligere leverancer ikke levede op til kvalitetskravene. Regionerne forventer, at beholdningen snart vil leve op til måltallene.

13. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

14. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Sygehusberedskabet før og under 1. smittebølge af COVID-19 (nr. 18/2021) 13-06-2022 Ministerredegørelse: Indenrigs- og sundhedsministeren: 06-01-2023 Udtalelser fra regionerne: Flere udtalelser	Finansudvalget: 23-06-2022					